บทที่ 5
มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

ข้อ 5.1: คำนิยาม

เพื่อความมุ่งประสงค์ของบทนี้ ให้ใช้คำนิยามภายใต้ภาคผนวก เอ ของความตกลงดับบลิว ที โอ ว่าด้วยการใช้บังคับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ความตกลงเอส พี เอส”) โดยอนุโลม

ข้อ 5.2: วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของบทนี้ คือ เพื่อ

(เอ) อำนวยความสะดวกทางการค้าทวิภาคีด้านอาหาร พืช และสัตว์ รวมถึงผลิตภัณฑ์จากสิ่งนั้น โดยคุ้มครองชีวิตหรือสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ หรือพืช ในดินแดนของภาคีแต่ละฝ่าย

(บี) ทำให้มั่นใจว่าและสร้างเสริมให้มีการปฏิบัติตามความตกลงเอส พี เอส และมาตรฐานระหว่างประเทศที่ใช้ แนวทาง และข้อเสนอแนะ ที่พัฒนาขึ้นโดยองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

(ซี) เสริมสร้างการหารือและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐของคู่ภาคี ในงานขององค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

(ดี) เสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับและกระบวนการของภาคีแต่ละฝ่าย และ

(อี) ทำให้มั่นใจว่ามาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชต่าง ๆ (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “มาตรการเอส พี เอส”) ของภาคีแต่ละฝ่ายไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่มีเหตุอันสมควร

ข้อ 5.3: ขอบเขต

1. บทนี้จะต้องใช้กับมาตรการเอส พี เอส ทั้งหมดของภาคีฝ่ายหนึ่ง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างคู่ภาคี โดยทางตรงหรือทางอ้อม

2. บทนี้จะยังต้องใช้กับ

(เอ) การประเมินผู้ผลิตหรือขั้นตอนการผลิตของผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกจากภาคีฝ่ายหนึ่งไปยังภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง และ

(บี) การประเมินเกี่ยวกับการควบคุม การตรวจสอบ และการอนุญาตในส่วนของระบบมาตรการเอส พี เอส อย่างเป็นทางการ ที่ดำเนินการโดยคู่ภาคี

ข้อ 5.4: สิทธิและพันธกรณี

คู่ภาคียืนยันและผนวกรวมซึ่งสิทธิและพันธกรณีของตนที่มีต่อกันภายใต้ความตกลงเอส พี เอส ในการพัฒนาและใช้มาตรการเอส พี เอส ใด ๆ

ข้อ 5.5: การทำให้สอดคล้องกัน

1. คู่ภาคีจะต้องพยายามดำเนินการไปสู่การทำให้มาตรการเอส พี เอส มีความสอดคล้องกันในขอบเขตที่กว้างขวางที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ตามที่กำหนดไว้ภายใต้ข้อ 3 ของความตกลงเอส พี เอส

2. คู่ภาคีจะต้องคำนึงถึงมาตรฐาน แนวทาง และข้อเสนอแนะระหว่างประเทศที่กำหนดโดยองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เป็นพื้นฐานในการกำหนดและบังคับใช้มาตรการเอส พี เอส ของตน ในกรณีที่ไม่มีมาตรฐาน แนวทาง และข้อเสนอแนะดังกล่าว หรือเมื่อมาตรฐาน แนวทาง และข้อเสนอแนะนั้นไม่เหมาะสมที่จะทำให้บรรลุระดับการปกป้องตามที่ภาคีผู้นำเข้ากำหนด คู่ภาคีอาจใช้มาตรการเอส พี เอส ที่เห็นว่าเหมาะสม โดยมีเหตุผลทางวิทยาศาสตร์รองรับอย่างเพียงพอ

ข้อ 5.6: ความเท่าเทียมกัน

1. คู่ภาคีตระหนักว่า หลักการของความเท่าเทียมกันตามที่กำหนดไว้ในข้อ 4 ของความตกลงเอส พี เอส ที่ใช้กับมาตรการเอส พี เอส ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันสำหรับทั้งประเทศผู้ส่งออกและประเทศผู้นำเข้า

2. กระบวนการของคู่ภาคีในการพิจารณาความเท่าเทียมของมาตรการเอส พี เอส รวมถึงกระบวนการควบคุม การตรวจสอบ และการอนุมัติ จะต้องอยู่บนพื้นฐานของงานที่พัฒนาขึ้นโดยคณะกรรมการ

   ว่าด้วยมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช คณะกรรมาธิการโคเด็กซ์แอลิเม็นแทเรียส องค์การสุขภาพสัตว์โลก และอนุสัญญาว่าด้วยการอารักขาพืชระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ตามที่มีการแก้ไขเป็นครั้งคราว

3. คู่ภาคีจะต้องพยายามที่จะจัดทำความตกลงยอมรับความเท่าเทียมกันของมาตรการเอส พี เอส ของตน เพื่อให้การค้าของผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้มาตรการเอส พี เอส มีความสะดวกมากขึ้น และส่งเสริมความเชื่อมั่นร่วมกันระหว่างหน่วยงานผู้มีอำนาจของตน

ข้อ 5.7: การวิเคราะห์ความเสี่ยงและการกำหนดระดับการปกป้องสุขอนามัยหรือสุขอนามัยพืชที่เหมาะสม

1. มาตรการเอส พี เอส จะตั้งอยู่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ความเสี่ยง ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของความเสี่ยงที่มีอยู่ต่อชีวิตและสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ และพืช โดยคำนึงถึงเทคนิคการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่พัฒนาขึ้นโดยองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุระดับการปกป้องที่เหมาะสม

2. ภาคีผู้นำเข้าจะต้องให้การพิจารณาคำร้องขอให้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากภาคีผู้ส่งออกอย่างเหมาะสม และหลีกเลี่ยงความล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันควรในการเริ่มดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงภายหลังจากได้รับคำร้องขอดังกล่าว

3. การเริ่มขั้นตอนการวิเคราะห์ความเสี่ยงไม่ควรส่งผลให้การค้าที่มีอยู่ระหว่างกันต้องหยุดชะงัก ยกเว้นในกรณีฉุกเฉินที่มีเหตุอันควร

4. ภายหลังจากที่ภาคีผู้นำเข้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเสร็จสิ้นและเห็นว่าการค้าสามารถเริ่มต้นหรือกลับมาดำเนินการได้ ภาคีผู้นำเข้าจะต้องดำเนินมาตรการระเบียบข้อบังคับที่จำเป็นเพื่อให้สามารถเริ่มหรือกลับมาทำการค้าได้ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

ข้อ 5.8: การยอมรับเขต/พื้นที่ปลอดศัตรูพืชหรือโรค และพื้นที่ที่มีความชุกของศัตรูพืชหรือโรคต่ำ

1. คู่ภาคียอมรับและใช้หลักการยอมรับเขต/พื้นที่ปลอดศัตรูพืชหรือโรค และพื้นที่ที่มีความชุกของศัตรูพืชหรือโรคต่ำ ตามข้อ 6 ของความตกลงเอส พี เอส และตามมาตรฐาน รวมถึงแนวทางที่กำหนดโดยองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

2. ภาคีผู้ส่งออกที่ร้องขอให้ยอมรับเขต/พื้นที่ปลอดศัตรูพืชหรือโรค หรือพื้นที่ที่มีความชุกของศัตรูพืชหรือโรคต่ำ จะต้องส่งหลักฐานที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับสถานะดังกล่าว และเมื่อมีการร้องขอ จะต้องให้ภาคีผู้นำเข้าเข้าถึงการตรวจสอบ การทดสอบ และกระบวนการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามสมควร ภาคีผู้นำเข้าจะต้องหลีกเลี่ยงความล่าช้าโดยไม่จำเป็นในการเริ่มกระบวนการพิจารณาการยอมรับเขต/พื้นที่ปลอดศัตรูพืชหรือโรค หรือพื้นที่ที่มีความชุกของศัตรูพืชหรือโรคต่ำ

ข้อ 5.9: กระบวนการควบคุม การตรวจสอบ และการอนุมัติ

1. การใช้กระบวนการควบคุม การตรวจสอบ และการอนุมัติจะต้องไม่เป็นข้อจำกัดทางการค้าระหว่างคู่ภาคีอย่างแอบแฝง และจะต้องดำเนินการตามภาคผนวก ซี ของความตกลงเอส พี เอส และมาตรฐาน แนวทาง และข้อเสนอแนะระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้นโดยองค์การที่เกี่ยวข้องตามที่ระบุไว้ภายใต้ความตกลงดังกล่าว และถ้าไม่มี ภาคีผู้นำเข้าจะต้องแจ้งวิธีการที่ใช้ ซึ่งจะต้องดำเนินการในลักษณะที่จำกัดการค้าน้อยที่สุด

2. ในกรณีที่พบว่าสินค้านำเข้าที่อยู่ภายใต้มาตรการเอส พี เอส ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ภาคีผู้นำเข้าจะต้องแจ้งให้ภาคีผู้ส่งออกทราบรายละเอียดของสินค้าที่ขนส่งนั้น ภาคีผู้นำเข้าจะต้องหลีกเลี่ยงการระงับการค้าโดยอาศัยการขนส่งเพียงครั้งเดียวเป็นเหตุ เว้นแต่กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หรือนโยบายของภาคีผู้นำเข้าจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น โดยในลำดับแรกจะต้องติดต่อภาคีผู้ส่งออกเพื่อตรวจสอบว่าปัญหาเกิดขึ้นอย่างไร และหารือว่ามีการดำเนินการใดที่อาจจำเป็นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาลักษณะเดียวกันในอนาคต

3. ข้อจำกัดใด ๆ ต่อการเข้าถึงตลาดที่กำหนดโดยภาคีผู้นำเข้าโดยปราศจากเหตุผลทางเทคนิคอันสมควรจะถือว่าเป็นอุปสรรคทางการค้าที่ไม่มีเหตุอันควร

ข้อ 5.10: ความโปร่งใส

1. คู่ภาคียอมรับถึงคุณค่าของการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการเอส พี เอส อย่างต่อเนื่อง

2. ภาคีแต่ละฝ่ายจะรับผิดชอบที่จะแจ้งมาตรการเอส พี เอส ที่จะเสนอใช้ของตนไปยังจุดติดต่อของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง อย่างน้อย 60 วัน ก่อนที่จะมีการนำมาใช้ซึ่งมาตรการดังกล่าว

3. การขยายกรอบเวลาดังกล่าวใด ๆ ที่ภาคีฝ่ายหนึ่งนำมาใช้ จะต้องแจ้งภาคีอีกฝ่ายหนึ่งโดยทันที

4. คู่ภาคีจะต้องเผยแพร่เนื้อหาหรือรายละเอียดของมาตรการเอส พี เอส ที่จะเสนอใช้ และฐานทางกฎหมายของมาตรการดังกล่าว ต่อสาธารณะ โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบวารสารหรือบนเว็บไซต์อย่างเป็นทางการ เป็นภาษาอังกฤษ

5. ในกรณีเร่งด่วนหรือสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีเหตุผลอันสมควร คู่ภาคีอาจนำมาใช้ซึ่งมาตรการตามที่ระบุไว้ในวรรค 2 โดยไม่ต้องปฏิบัติตามกรอบเวลาที่กำหนด ในกรณีดังกล่าว ภาคีฝ่ายหนึ่งจะต้องแจ้งมาตรการที่ใช้ให้ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งทราบภายใน 5 วันทำการ

6. ไม่ว่าในกรณีใด ภาคีที่นำมาใช้หรือประสงค์จะนำมาใช้มาตรการเอส พี เอส จะต้องทำให้มั่นใจถึงความเป็นไปได้ที่จะเปิดโอกาสให้ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งสามารถจัดทำข้อคิดเห็นต่อมาตรการที่นำมาใช้แล้วหรือที่จะเสนอใช้ โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง หากมีการร้องขอ และจะต้องคำนึงถึงข้อคิดเห็นดังกล่าวด้วย

7. หากมาตรการเอส พี เอส ที่เสนอจะใช้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน แนวทาง หรือข้อเสนอแนะระหว่างประเทศที่รับรองโดยองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เมื่อภาคีผู้ส่งออกมีคำร้องขอ ภาคีผู้นำเข้าจะต้องจัดให้มีเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ใช้ประกอบการจัดทำมาตรการดังกล่าว รวมถึงการวิเคราะห์ความเสี่ยง และการศึกษาและความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องใด ๆ

ข้อ 5.11: จุดติดต่อ

1. คู่ภาคีจะต้องส่งเสริมการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตระหว่างหน่วยงานผู้มีอำนาจของตน โดยยอมรับถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ในการทำงานอย่างใกล้ชิดและมีประสิทธิภาพระหว่างคู่ภาคีเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของบทนี้

2. จุดติดต่อสำหรับประเด็นที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของบทนี้ ได้แก่

   (เอ) ในกรณีของเปรู ได้แก่ สำนักงานผู้ช่วยรัฐมนตรีด้านการค้าต่างประเทศ กระทรวงการค้าต่างประเทศและการท่องเที่ยว (บิเซมินิสเตริโอ เด โกเมร์ซิโอ เอ็กซ์เตริออร์ เดล มินิสเตริโอ เด โกเมร์ซิโอ เอ็กซ์เตริออร์ อี ตูริสโม - มินเซตูร์) หรือหน่วยงานผู้สืบสิทธิต่อจากหน่วยงานดังกล่าว และ

   (บี) ในกรณีของไทย ได้แก่ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (เอ ซี เอฟ เอส) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (เอ็ม โอ เอ ซี) หรือหน่วยงานผู้สืบสิทธิต่อจากหน่วยงานดังกล่าว

ข้อ 5.12: คณะอนุกรรมการว่าด้วยมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

1. ณ ที่นี้ คู่ภาคีได้จัดตั้งคณะอนุกรรมการว่าด้วยมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “คณะอนุกรรมการเอส พี เอส”) ประกอบด้วยผู้แทนของคู่ภาคี ซึ่งจะประชุมภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ และอย่างน้อยปีละครั้งหลังจากนั้นหรือตามที่ตกลงร่วมกัน ทั้งนี้ การประชุมคณะอนุกรรมการเอส พี เอส อาจจัดขึ้นผ่านการประชุมทางไกล การประชุมทางไกลผ่านจอภาพ หรือผ่านวิธีการอื่นใดตามที่คู่ภาคีตกลงร่วมกัน

2. คณะอนุกรรมการเอส พี เอส จะต้องพิจารณาประเด็นใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามบทนี้ และ

   (เอ) จัดตั้งคณะทำงานทางเทคนิคตามที่กำหนดไว้ โดยคณะทำงานดังกล่าวอาจประกอบด้วยผู้แทนในระดับผู้เชี่ยวชาญของคู่ภาคีตามที่ตกลงกัน ซึ่งจะต้องทำหน้าที่ระบุ จัดการ และพยายามแก้ไขประเด็นทางเทคนิคและทางวิทยาศาสตร์ที่เกิดขึ้นภายใต้บทนี้ หากไม่สามารถแก้ไขประเด็นดังกล่าวได้ในระดับคณะทำงานทางเทคนิคที่จัดตั้งขึ้น ให้รายงานเรื่องดังกล่าวต่อคณะอนุกรรมการเอส พี เอส เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ยอมรับร่วมกัน โดยเกิดผลกระทบต่อการค้าน้อยที่สุด

   (บี) ริเริ่ม พัฒนา และทบทวนข้อตกลงการดำเนินการในเรื่องทางเทคนิค รวมถึงการทำให้สอดคล้องกัน ความเท่าเทียมกัน กระบวนการควบคุม การตรวจสอบ และการอนุญาต ซึ่งเป็นการขยายความบทบัญญัติของบทนี้เพิ่มเติม เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างคู่ภาคี

(ซี) ทบทวนและประเมินความคืบหน้าเกี่ยวกับประเด็นการเข้าสู่ตลาดที่เป็นลำดับสำคัญของภาคีแต่ละฝ่าย และ

(ดี) เสริมสร้างความช่วยเหลือและความร่วมมือทางเทคนิคระหว่างคู่ภาคีในเรื่องสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

ข้อ 5.13: ความร่วมมือด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

คู่ภาคีตกลงที่จะพัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลในเรื่องสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน รวมถึงการสร้างขีดความสามารถการบริหารความเสี่ยงด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชในการพัฒนายุทธศาสตร์ระดับชาติว่าด้วยการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างการค้ากับความเสี่ยงด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ข้อ 5.14: การหารือทางเทคนิคเกี่ยวกับมาตรการเอส พี เอส

1. คู่ภาคีจะต้องพยายามแก้ไขความเห็นต่างใด ๆ ภายใต้บทนี้ตามแนวทางที่ตกลงร่วมกัน รวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงผ่านคณะอนุกรรมการเอส พี เอส ที่จัดตั้งขึ้นภายใต้ข้อ 5.12 (คณะอนุกรรมการว่าด้วยมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช)

2. ในกรณีที่ภาคีฝ่ายหนึ่งพิจารณาว่า มาตรการเอส พี เอส ใด ๆ มีผลกระทบต่อการค้าของตน คู่ภาคีจะต้องเข้าสู่การหารือทางเทคนิค โดยแจ้งไปยังจุดติดต่อว่าจะมีการหารือทางเทคนิค ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องตอบสนองต่อคำร้องขอใด ๆ สำหรับการหารือทางเทคนิค

3. การหารือทางเทคนิคจะต้องจัดขึ้นภายใน 45 วัน นับแต่ได้รับคำร้องขอ เว้นแต่ภาคีจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น และอาจดำเนินการผ่านการประชุมทางไกล การประชุมทางไกลผ่านจอภาพ หรือผ่านวิธีการอื่นใดตามที่คู่ภาคีตกลงร่วมกัน

4. ความมุ่งประสงค์ของการหารือทางเทคนิคดังกล่าว คือ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและเพิ่มความเข้าใจร่วมกัน โดยมุ่งหมายที่จะแก้ไขข้อกังวลใด ๆ ที่เกี่ยวกับมาตรการเอส พี เอส ที่เฉพาะเจาะจงให้สอดคล้องกับความตกลงเอส พี เอส

5. เรื่องใด ๆ ภายใต้บทนี้ที่ไม่สามารถระงับได้ผ่านการหารือทางเทคนิค ภาคีฝ่ายหนึ่งอาจเสนอเรื่องดังกล่าวเข้าสู่กลไกระงับข้อพิพาทภายใต้บทที่ 15 (การระงับข้อพิพาท)